03/03/2024

Γρηγόρης Αυξεντίου: Η πανήγυρη του μαρτυρίου του

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

Κάθε χρόνο τέτοια μέρα όταν ο νεομάρτυρας* Γρηγόρης Αυξεντίου πλησιάζει τον λειτουργό ιερέα στο καθολικό της μονής της Παναγίας του Μαχαιρά, για να λάβει την μερίδα την οποία του βγάζει όταν προσκομίζει, μαζί με την ουράνια κατάνυξη που τον διακατέχει, έχει και ένα ελαφρύ χαμόγελο.

«Χρόνια πολλά, Γρηγόρη, να χαίρεσαι την θυσία σου, τον παράδεισό σου», του λέει ο εφημέριος λειτουργός και ο ήρωας, αφού πάρει την μερίδα του, γίνεται ξανά αόρατος μέσα σε μια ιδιαίτερη αγαλλίαση. Είναι η ημέρα της πανήγυρης του μαρτυρίου του. 3 Μαρτίου!

Στην πρώτη επέτειο της μνήμης του το 1958 ο νεομάρτυς Γρηγόρης από την Λύση απάντησε στον εφημέριο, «και στα δικά σου παππούλη»! Και αυτός σάστισε και άρχισε να σταυρώνεται με την αγία λόγχη. «Τι λες Γρηγόρη», του είπε εκφράζοντας την φρίκη του.

«Για καλό το είπα παππούλη μου! Να αξιωθείς και εσύ την χάρη του μαρτυρίου! Δεν θέλεις»;

«Ναι! Γρηγόρη μου! Ναι! Θέλω! Πολύ καλά το είπες! Να αξιωθώ την χάρη του μαρτυρίου! Δεν το σκέφτηκα, έτσι! Πήγε το μυαλό μου στα όσα ζήσαμε πέρσι και σάστισα! Σάστισα! Θυμήθηκα τους δυνάστες που από καιρό μας περιτριγύριζαν και μας παρακολουθούσαν! Όταν εσύ βρισκόσουν ανάμεσά μας ντυμένος σαν μοναχός και καμιά φορά σκεφτόμουν αν ήταν σωστό αυτό που κάναμε ή κοροϊδεύαμε εαυτούς και αλλήλους!

Όπως τους κορόιδεψες και συ τους Άγγλους, όταν τους κέρασες καφέ, ντυμένος μοναχός, σαν να ήσουν ένας από μας! Και ήσουν ένας από μας! Ή, μάλλον, ένας πιο πάνω μας, γιατί εσύ το απέδειξες, πως αντέχεις και το πιο σκληρό μαρτύριο. Και ‘μεις πυρπολούμαστε εσωτερικά για την αγάπη του Θεού, αλλά εσύ κάηκες ολοζώντανος και έγινες λαμπάδα για την εσωτερική σου αγάπη στο γένος μας.

Και, όπως πολύ σωστά είπαν ένας Αγιορείτης, αλλά και ένας άλλος λόγιος ο οποίος καλά καλά κι αυτός δεν ήξερε αν ήταν άθεος ή πιστός: “ο Χριστός ταυτίστηκε με την ιστορία και τα πάθη του γένους μας και τα δημιουργήματά του. Και όλα έγιναν Χριστός”.

Ανέφερα το όνομα του Χριστού μας και τα πάθη του και θυμήθηκα τον προδότη σου! Ξέρω ότι τον συγχώρεσες πρώτος. Εμείς δυσκολευτήκαμε γιατί θυμόμασταν το τι τράβηξε το ευλογημένο σου κορμί! Που η οσμή και το κάψιμο της σάρκας σου ανάμεικτο με την μυρωδιά της βενζίνης που σου έριξαν, γέμισαν όλη την περιοχή και πιο πολύ το μοναστήρι μας. Και ήταν τόσο απάνθρωπο, και ήταν τόσο σκληρό που κανένας μας δεν έμεινε χωρίς να δακρύσει.

Μόνο ένας μας, ο πιο αμίλητος και πιο αγέλαστος που τον είχαμε και λίγο για χαζό και τον στέλναμε μόνο για δουλειές, άρχισε να χαμογελά και μετά να γελά!

Και ο Γέροντας δεν άντεξε και του είπε:
“Παύσε, πελλέ! Άσε τις σαλότητες τέτοια ώρα! Παύσε! Στο κελλί σου να κάνεις μετάνοιες”!

Και πρόσθεσε: “Ήμαρτον, Παναγία μου, ήμαρτον! Μόνον αυτός μας έλειπε σήμερα! Τι μέρα τζιαι τούτη! Τι άλλο θα ζήσουμε, πατέρες! Βρήκε μέρα να μιλήσει και να χαρεί και τούτος! Ήμαρτον Παναγία μου”!

Και ο… πελλός, ο τρελός, αυτός υποτακτικός σε όλα, φεύγοντας για το κελλί του για να κάνει τις μετάνοιες που του έβαλε κανόνα ο Γέροντας, άρχισε, πλέον, και να

χορεύει και να φωνάζει:
“Ο Γληόρης! Ο Γληόρης! Ήρτεν να μας χαιρετήσει! Μας χαιρετά! Γελά και σιαίρεται! Και εγώ γελώ και χαίρομαι! Χαίρεται και ο Γληόρης! Φορά το ζωστικό και το ράσο του! Μα είναι οπλισμένος! Πάνοπλος! Ίδιος στρατιωτικός άγιος! Μας φωνάζει: ‘Χαίρεται! Χαίρεται πατέρες και αδελφοί μου! Χαίρεται’! Σιαίρεται και ο ίδιος δεν το κρύβει, ‘τζιαι μεν φοάστε τίποτε’, λέει! ‘Ο θάνατος ενικήθη! Καλή λευτεριά και ζήτω η Ελλάδα’”!

Όλοι σαστίσαμε, τότε, και πιο πολύ ο ηγούμενος!

Έμεινε βαθιά απορημένος! Μια κοίταζε να δει τον Γρηγόρη και μια τον σαλό που έφευγε χοροπηδώντας στο κελλί του για τις μετάνοιες…

“Τι γίνεται, τι είδατε εσείς”; ρωτούσε ο ηγούμενος. “Είδατε τον Γρηγόρη κι εσείς”;
“Όχι, Γέροντα! Τίποτα δεν είδαμε! Μα για να μιλήσει πρώτη φορά αυτός δεν πρέπει να είναι τυχαίο! Πρώτη φορά τον είδαμε, έτσι! Και να χαίρεται, και να γελά, και να χορεύει”!

“Ναι, αυτό σκέφτομαι! Δεν είναι τυχαίο! Και όταν τον επιτίμησα, άρχισε περισσότερο να φωνάζει και να χαίρεται! Ο Γρηγόρης, πράγματι, πρέπει να ήλθε για να μας χαιρετήσει! Να μας ευχαριστήσει…”.

Ο ηγούμενος άρχισε να κλαίει απαρηγόρητος…

“Τι να μας ευχαριστήσει, πατέρες”; άρχισε να μας λέει όταν συνήλθε κάπως.

“Γιατί να μας ευχαριστήσει; Αυτός σήμερα μας έδωσε το μεγαλύτερο μάθημα! Δεν συμβαίνουν κάθε μέρα τέτοια πράματα! Και άλλοι αγωνιστές υποφέρουν από τα βασανιστήρια στα κρατητήρια και στα ανακριτικά γραφεία των Εγγλέζων, αλλά αυτό που έγινε σήμερα εδώ στον Μαχαιρά ήταν το κάτι άλλο! Και ο σαλός μας…”!

Ο Ηγούμενος είχε εντυπωσιαστεί πολύ και με την αποκάλυψη ανάμεσά μας και ενός άλλου είδους ολοκαυτώματος και θυσίας, αυτό του διά Χριστόν ολοκαυτώματος! Του σαλού που μέχρι τώρα αυτός το ζούσε σαν ένα βουβό μαρτύριο και ένα μυστικό πανηγύρι και πλέον ο Γρηγόρης μάς τον φανέρωσε…

“Ο Γρηγόρης μπορούσε να πεθάνει με ακαραίο θάνατο και να μην βασανιστεί καθόλου”, μας είπε όταν επανήλθε στο θέμα του μαρτυρίου του Γρηγόρη, ο Ηγούμενος. “Να βγει πυροβολώντας και έτσι εκατοντάδες σφαίρες να του κάνουν το κορμί κόσκινο! Κόσκινο… Αλλά για τον ίδιο αυτό θα ήταν σαν να παραδιδόταν! Σαν να πρόδιδε τους συναγωνιστές του και τον αγώνα! Σαν να έδειχνε δειλία! Ποιος; Ο Γληόρης να δειλιάσει”;

Μας μιλούσε και μονολογούσε συγχρόνως ο Γέροντας!

“Ο Γληόρης… Και έτσι έγινε ολοκαύτωμα! Απέδειξε στους συναγωνιστές του τους οποίους έδιωξε από το κρησφύγετο και έμεινε μόνος, αλλά και σε όλο τον ελληνισμό, το πείσμα και την πίστη του στο αγώνα. Και πως πρέπει να τον συνεχίσουν και οι ίδιοι, ακόμη κι αν τους κάψουν το ίδιό τους το σώμα… Η ψυχή να είναι ελεύθερη!

Και ο σαλός μας την είδε την ψυχή του Γρηγόρη να πετά, να χαίρεται και να μας χαιρετά! Και ο σαλός, είναι το δώρο του νεομάρτυρα Γρηγόρη! Μας τον άφησε στο πόδι του! Για παρηγοριά! Να τον σέβεστε! Γιατί σ’ αυτόν διάλεξε να αποκαλυφθεί την ώρα του μαρτυρίου του! Την ώρα που έφευγε ο σταυραετός του Μαχαιρά για τους ουρανούς! Φανερώθηκε στον πιο αθώο από μας! Και Γρηγόρης μαζί με τον σαλό μάς έκαναν αυτό το σκληρό μαρτύριο πανηγύρι! Πανηγύρι! Ένα τρόπαιο! Να κλάψετε και να θρηνήσετε, αλλά και να χαρείτε μαζί!

Ο Γρηγόρης δεν σύρθηκε στο μαρτύριο! Δεν μπορούσε να τον σύρει κανείς!

Παραδόθηκε σ’ αυτό! Και το έκανε παναΐριν! Ελληνικό πανηγύρι της πίστης και του γένους μας!

Και αυτά περπατάν αντάμα και μαζί και αχώριστα! Όπως αχώριστοι είμαστε και όλοι εμείς”»!

Ο Γρηγόρης, έχοντας την μία παλάμη μέσα στην άλλη και μέσα την μερίδα της προσκομιδής, άκουγε τον εφημέριο να του λέει τι έγινε την ημέρα του μαρτυρίου του στις 3 Μαρτίου που έγινε από τότε η ημέρα αυτή «3 Μαρτυρίου» και κάθε τόσο έδειχνε να συναινεί και να χαμογελά κατανυγμένος!

«Σε χάσαμε Γρηγόρη μου, μόλις μας αποκαλύφτηκες με το μαρτύριό σου ποιος πραγματικά ήσουν! Αυτό το μαρτύριο που το έκανες πανηγύρι! Γιατί παραδόθηκες οικειοθελώς… Και ας ήσουν μόνον 29 χρονών! Και μας φανέρωσες και τον σαλό, αυτό το άλλο ολοκαύτωμα του Χριστού.

Μόνο που όπως ξέρεις, την ίδια μέρα εξαφανίστηκε κι αυτός! Δεν τον ξαναείδαμε!

Δεν ήθελε καθόλου να τον τιμήσουμε! Πού βρίσκεται κανένας δεν ξέρει!

Όσο για σένα, ξέρουμε πως κάποιες φορές είσαι μαζί μας, κάποιες στο φυλακισμένο μνήμα σου αντάμα με τους συσταυρωθέντες απαγχονισμένους και λοιπούς πεσόντες του αγώνα και κάποιες φορές ελεύθερος στο χωριό σου, στους συγγενείς σου! Και, βέβαια, έχεις πάντα στον νου σου τον αγώνα, καταρτίζεις σχέδια και εμψυχώνεις τους αγωνιστές και τον ελληνισμό! Και είσαι πάντα έτοιμος για κάθε αγώνα, όπου κι αν χρειαστεί!

Ανήκεις στο τάγμα των στρατιωτικών αγίων και Κύριος οίδε πότε θα επέμβετε για το καλό μας! Είμαι σίγουρος πως βλέπεις πιο μπροστά από μας και αυτό με ενθαρρύνει, γιατί θα μας βοηθήσεις σε ότι ήθελε προκύψει! Φτάνει, βεβαίως, να σε έχουμε πρότυπο και να σε θέλουμε κοντά μας, πάντα ανάμεσά μας!

Σ’ ευχαριστώ για την ευχή σου για το μαρτύριο που μου έδωσες και να με συμπαθάς που σάστισα στην αρχή.

Χριστός Ανέστη, ο θάνατος ενικήθη»!

* *Σύμφωνα με τον Αρχιμανδρίτη Ανανία Κουστένη.*

(Επιμέλεια: Στέλιος Κούκος / Πηγή: pemptousia.gr)

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΕΠΙΣΗΣ:

3 Μαρτίου 1957: Ο ηρωικός θάνατος του Αγωνιστή της ΕΟΚΑ Γρηγόρη Αυξεντίου